

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Ιανουαρίου 2010

σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στην Πορτογαλία

(2010/288/ΕΕ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 126 παράγραφος 6 σε συνδυασμό με την παράγραφο 13 του άρθρου αυτού, και το άρθρο 136,

την πρόταση της Επιτροπής,

τις παρατηρήσεις της Πορτογαλίας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 1 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα κράτη μέλη αποφεύγουν τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα.
- (2) Το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης βασίζεται στον στόχο της υγιούς δημοσιονομικής κατάστασης, ως μέσου ενίσχυσης των συνθηκών για σταθερότητα τιμών και ισχυρή αιχμόρο ανάπτυξη που ευνοούν τη δημιουργία απασχόλησης.
- (3) Η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ) βάσει του άρθρου 126 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως διευκρινίζεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος⁽¹⁾ (που αποτελεί μέρος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης), προβλέπει τη λήψη απόφασης για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 περιλαμβάνει διατάξεις για την εφαρμογή του άρθρου 104 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το οποίο έγινε άρθρο 126 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το πρωτόκολλο για τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος που επισυνάπτεται στη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιέχει περαιτέρω διατάξεις για την εφαρμογή της ανωτέρω διαδικασίας. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου⁽²⁾ καθορίζει λεπτομερείς κανόνες και ορισμούς για την εφαρμογή των διατάξεων του εν λόγω πρωτοκόλλου.
- (4) Η μεταρρύθμιση του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης το 2005 επεδίωκε την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς του και των οικονομικών του ερεισμάτων, καθώς επίσης και τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης διατηρησιμότητας των δημόσιων οικονομικών. Ο στόχος ήταν να διασφαλιστεί ιδίως ότι το ιδιαίτερο οικονομικό και δημοσιονομικό υπόβαθρο θα λαμβανόταν πλήρως υπόψη σε όλα τα στάδια της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης παρέχει το πλαίσιο στήριξης των κυβερνητικών πολιτικών για την άμεση επιστροφή σε υγιείς δημοσιονομικές θέσεις, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση.
- (5) Το άρθρο 104 παράγραφος 5 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έγινε άρθρο 126 παράγραφος 5 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ορίζει ότι η Επιτροπή απευθύνει τη γνώμη της στο Συμβούλιο εάν κρίνει ότι υπάρχει ή ότι μπορεί να εμφανισθεί υπερβολικό έλλειμμα σε ένα κράτος μέλος. Με γνώμονα την έκθεση αυτή σύμφωνα με άρθρο 104 παράγραφος 3 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που έγινε άρθρο 126 παράγραφος 3 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 104 παράγραφος 4 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που έγινε άρθρο 126 παράγραφος 4 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι στην Πορτογαλία υπάρχει υπερβολικό έλλειμμα. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή απηύθυνε σχετική γνώμη στο Συμβούλιο όσον αφορά την Πορτογαλία στις 11 Νοεμβρίου 2009⁽³⁾.
- (6) Το άρθρο 126 παράγραφος 6 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι το Συμβούλιο πρέπει να λάβει υπόψη τυχόν παρατηρήσεις του οικείου κράτους μέλους πριν να αποφασίσει, μετά από συνολική εκτίμηση, αν υφίσταται υπερβολικό έλλειμμα. Στην περίπτωση της Πορτογαλίας, η συνολική αυτή εκτίμηση οδηγεί στα συμπεράσματα της παρούσας απόφασης.
- (7) Σύμφωνα με τα στοιχεία που κοινοποίησαν οι αρχές της Πορτογαλίας τον Οκτώβριο του 2009, το δημοσιονομικό έλλειμμα στην Πορτογαλία το 2009 προβλέπεται να ανέλθει στο 5,9 % του ΑΕΠ, εξακολουθώντας, συνεπώς, να υπερβαίνει και να μην βρίσκεται πλησίον της τιμής αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ. Η προβλεπόμενη υπέρβαση της τιμής αναφοράς μπορεί να θεωρηθεί έκτακτη κατά την έννοια της συνθήκης και του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6.⁽²⁾ ΕΕ L 145 της 10.6.2009, σ. 1.⁽³⁾ Όλα τα σχετικά με τη ΔΥΕ έγγραφα για την Πορτογαλία διατίθενται στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/economy_finance/netstartsearch/pdfsearch/pdf.cfm?mode = _m2

- Συγκεκριμένα, οφείλεται, μεταξύ άλλων, σε σοβαρή επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών το 2009 κατά την έννοια της συνθήκης και του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Για τα έτη 2009 και 2010, οι φθινοπωρινές προβλέψεις του 2009 των υπηρεσιών της Επιτροπής προβλέπουν ότι το ετήσιο ΑΕΠ θα συρρικνωθεί κατά 2,9 % και θα αυξηθεί κατά 0,3 %, αντίστοιχα. Επιπλέον, η υπέρβαση της τιμής αναφοράς δεν μπορεί να θεωρηθεί προσωρινή κατά την έννοια της συνθήκης και του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, δεδομένου ότι σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις του 2009 των υπηρεσιών της Επιτροπής, λαμβάνοντας υπόψη τα μέτρα που έχουν ήδη εγκριθεί κατά το τρέχον έτος, το νομισματικό δημόσιο έλλειμμα θα αυξηθεί σε 8 % του ΑΕΠ το 2010. Το 2010 και το 2011, παρά τη μη συνέχιση της εφαρμογής του μεγαλύτερου μέρους των έκτακτων μέτρων που συνδέονται με την κρίση το 2009, δεν αναμένεται βελτίωση της δημοσιονομικής θέσης λόγω του συνεχιζόμενου περιβάλλοντος ύφεσης, της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών και της σημαντικής αύξησης των δαπανών για τόκους. Το κριτήριο του ελλείμματος που ορίζει η συνθήκη δεν ικανοποιείται.
- (8) Σύμφωνα με τα στοιχεία που κοινοποίησαν οι πορτογαλικές αρχές τον Οκτώβριο του 2009, το ακαθάριστο δημόσιο χρέος (που υπερέβαινε την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ από το 2005) προβλέπεται να ανέλθει στο 74,5 % του ΑΕΠ το 2009. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις του 2009 των υπηρεσιών της Επιτροπής, ο δείκτης του δημόσιου χρέους ως προς το ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί σημαντικά κατά 18 εκατοστιαίες μονάδες κατά τη διάρκεια της περιόδου των προβλέψεων, από 66,3 % το 2008 σε 91,1 % το 2011. Ο δείκτης του χρέους δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι μειώνεται επαρκώς και ότι πλησιάζει την τιμή αναφοράς με ικανοποιητικό ρυθμό κατά την έννοια της συνθήκης και του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Το κριτήριο του χρέους που καθορίζει η συνθήκη δεν πληρούται.
- (9) Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, οι «σχετικοί παράγοντες» μπορούν να ληφθούν υπόψη στη διαδικασία που οδηγεί στη λήψη απόφασης σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος, σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 6 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μόνον εφόσον πληρούται πλήρως η διπλή προϋπόθεση, δηλαδή ότι το έλλειμμα θα παραμείνει κοντά στην τιμή αναφοράς και η υπέρβαση της τιμής αναφοράς θα είναι προσωρινή. Στην περίπτωση της Πορτογαλίας, η διπλή αυτή προϋπόθεση δεν πληρούται. Κατά συνέπεια, δεν λαμβάνονται υπόψη οι σχετικοί παράγοντες στη διαδικασία που οδηγεί στην παρούσα απόφαση,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Από τη συνολική αξιολόγηση απορρέει ότι στην Πορτογαλία υφίσταται υπερβολικό έλλειμμα.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Πορτογαλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 19 Ιανουαρίου 2010.

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
E. SALGADO